

TÉRHATÁS

A 2023-AS VIZUÁLIS KULTÚRA OKTV
LEGJOBBJAINAK KIÁLLÍTÁSA

DEÁK 17
GYERMEK ÉS IFJÚSÁGI
MŰVÉSZETI GALÉRIA

DEÁK 17
YOUTH ART
GALLERY

CÍM / ADDRESS:
H-1052 Budapest,
Deák Ferenc utca 17. / I. em.

TEL. / PHONE: +36 20 328 6399
WEB: www.deak17galeria.hu
E-MAIL: info@deak17galeria.hu

TÉRHATÁS

A 2023-AS VIZUÁLIS KULTÚRA OKTV
LEGJOBBJAINAK KIÁLLÍTÁSA

2023. 05. 06. – 06. 03.

A Fővárosi Önkormányzat fenntartásával működő Deák17 Gyermek és Ifjúsági Művészeti Galéria állandó és időszaki kiállítások, képző- és iparművészeti tárlatok, szakmai beszélgetések és különböző művészetpedagógiai foglalkozások szervezésével járul hozzá a 3 és 23 év közötti fiatalok művészeti neveléséhez.

AJÁNLÓ

A középiskolások számára évtizedek óta jelent komoly lehetőséget és megmérettetést az Országos Középiskolai Rajz és Vizuális kultúra Tanulmányi Verseny, közismert nevén: OKTV. Minden évben, a képző- és iparművészeti műfajok változatos technikáival készült alkotásaival mutatják meg kreativitásukat és tehetségüket a budapesti és vidéki alkotók ország-világ előtt. Ennek a nagymértékű teremtőerőnek idén a TÉRHATÁS témában megnyilvánuló formáját láthatjuk most összegyűjtve a Deák17 Gyermekek és Ifjúsági Művészeti Galériában.

A TÉRHATÁS témát bemutató kiállítás nem is kerülhetett volna jobb helyre, mint a Deák17 Gyermekek és Ifjúsági Művészeti Galéria falai közé. Lassan egy évtizede a Fővárosi Önkormányzat egy olyan intézményt álmodott meg, ahol a gyermekek tematikus – akár pályázati felhívás keretén belül létrejött – tárlatokon maguk is kiállíthatják munkáikat, vagy éppen őket érintő témákat feldolgozó kiállításokat tekinthetnek meg, emellett pedig fontos útmutatást kaphatnak, hogy merre is fejlődhetnek tovább a különböző művészeti irányzatok között.

Az OKTV nem csupán egy verseny. Az OKTV felhívja a figyelmet arra, hogy a NAT-ban is lefedett Esztétikai és művészeti tudatosság kompetenciájának fejlesztése kulcsfontosságú a teljes és mindig fejlődni képes fiatal nemzedék kinevelésében. Ezzel párhuzamosan a Galéria egyik legfontosabb célkitűzése is a tehetségek felismerése és pártolása, főként múzeumpedagógiai foglalkozások és előadások, beszélgetések szervezésével. Mindezen feladatok és célok alapján az Országos Középiskolai Rajz és Vizuális kultúra Tanulmányi Verseny idei alkotásai remek példát mutatnak a fiataloknak, akik ellátogatnak ebbe a fiatal intézménybe, mely maga is a fiatalokért jött létre.

Kaposi Dorka
galériavezető
Deák17 Gyermekek és Ifjúsági Művészeti Galéria

MEGNYITÓ

A tér pontos meghatározása nem könnyű feladat, mert értelmezésekor tisztáznunk kell, hogy milyen szempontot veszünk figyelembe, és az eredmény még így is igencsak szerteágazó lehet.

A tér mint közterület elsősorban közigazgatási jogi fogalom. Minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterületet jelent, amelyet rendeltetésének megfelelően bárki használhat (tehát közhasználatú) és így jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba. Ha a tér például egy építészeti fogalom, vagyis a terek és térrendszerek formálására gondolunk, akkor egyértelműen az építészet kizárólagos területe, olyannyira, hogy sokan az építészetet a terek művészeteként, vagy természetként is szokták nevezni. A tér a matematikában egy halmaz és egy fölötté értelmezett struktúra összessége, és a tereket a struktúra tulajdonságai alapján osztályozzák, így a tér általános fogalma nincs definiálva, és ebből adódóan számos különféle tér létezik. Egy másik tudományterületen a tér a fizika egyik alapfogalma, egy matematikai modell, az anyagi tárgyak kölcsönös helyzetének halmaza, az a három vagy több dimenziós viszonyítási rendszer, amelyben a testek és események viszonylagos helye és iránya megadható. Filozófiai értelemben a tér a priori fogalom. Immanuel Kant a teret velünk született szemléleti kategóriának tartotta és ezzel hozzájárult, hogy a newtoni fizikára épülő világkép a szűk tudományos, fizikusi közösségen kívül is meggyökeresedjen. A pszichológia szempontjából is többféle teret ismerünk. A személyes terünk alatt azt a privát terület értjük, amelyet a hétköznapi társas érintkezéseink során megőrzünk magunknak.

A kutatások azt bizonyítják, hogy még a növényvilágban is felfedezhető a harc a saját térért, és hasonló jelenség figyelhető meg az állatvilágban is. Az állatok territóriumának méretét befolyásolja, hogy mennyire zsúfolt területen élnek. Így van ez az emberek esetében is. A személyes terünk mérete függ az általunk lakott vidék népsűrűségétől, valamint igazodik a közmegegyezéshez. Átlagosan fél métertől másfél méterig terjedő területre gondolhatunk. Ilyen távolságban állunk meg egymástól a hivatalos találkozók, rendezvények alkalmával (például kiállításmegnyitón), a társas, illetve baráti összejöveteleken. Azokkal a személyekkel, akikkel napi kapcsolatban állunk az iskolában, a munkahelyen, hasonlóképp tartjuk ezt a távolságot. Az intim zónánk mérete ettől jóval kisebb, 15 és 45 cm közé esik. Ennél beljebb csak a hozzánk legközelebb állókat engedjük, például a szüleinket, a testvérünket, a szerelmünket, a társunkat. Viszont ha úgy érezzük, hogy idegenek túl közel vannak hozzánk, szervezetünk azonnal fiziológiai választ ad a közeledésükre. Az izmaink megfeszülnek, a szívünk gyorsabban ver, megemelkedik az adrenalin szintünk. Mindezek nem tudatosan zajlanak le bennünk, ez egy természetes reakciónk annak érdekében, hogy megvédhesük magunkat egy esetleges támadástól.

Charles J. Holahan pszichológus professzor egyik érdekes megállapítása, hogy a nyelv gyakran használ térbeli metaforákat az interperszonális kapcsolatok leírásakor. Például pozitív érzéseket fejezünk ki azzal, ha valaki „közel áll hozzám”, „szorosan összetartozunk”, de a „túl messzire mentél”, a „tűnj el a szemem elől”, az „eltávolodtunk egymástól” és a „tartsunk három lépés távolságot” kifejezésekkel negatív érzéseinknek adunk hangot.

A kiállítás címe „TÉRHATÁS”. Elsőként vegyük számba, hogy milyen térélményeink voltak, vannak a teljesség igénye nélkül. Az első térélményünk elválaszthatatlan az édesanyánktól. Az anyaméh biztonságában növekszünk, fejlődünk, majd születésünkkor egy teljesen más térbe érkezünk. Régen pólyába tették az újszülöttet, mert ez felidézte a kicsiben a korábbi „szűkös térben” eltöltött 9 hónap nyugalmát, békéjét. Csak fokozatosan szoktatták hozzá a lényegesen nagyobb külső térhez. Kisgyermek korunkban fontos játékká válik a „kuckóépítés”. Ez az első saját, privát szféránk kialakítására tett kísérletünk, ahol a kedvenc játékaikkal, tárgyainkkal vesszük körbe magunkat. Az elkülönített intim tér a maga meghittségével biztonságot ad, meleg fészket biztosít, akárcsak az anyaméh, amely mindentől megóvva ölelt körbe minket. Erre az élményre felnőtt korunkban is szűkségünk van. Amikor legszívesebben elbújnánk a világ elől és összekuporodva csak „bekuckoznánk” a takarónk alatt, kizárva ezzel a külvilágot. Így válik a fizikális tér egyben mentális térérré. Érdekes, hogy az egyik kiállított mű címe is éppen ez lett, egy másik alkotás a „Bunki” nevet kapta.

Az itt kiállított művek alkotói mind tehetséges középiskolás diákok, akik ugyan más-más térélményekkel indulnak neki a versenynek, viszont egy közös cél munkál bennük. Az élményeik újraélése, a legbelsőbb gondolataik, emlékképeik formába öntése, az ötleteik megvalósítása. Van, akinek fontos az én-tér láttatása, egy emléktér bemutatása, és van, aki különleges atmoszférájú élmény-térbe helyezi alakját. Az értelmetlen tér vagy a nyomasztó tér, a szürkeség reflektál az adott környezetre erős kritikát megfogalmazva.

Látva az alkotásokat, felismerjük, hogy el is veszhetünk a térben, magányossá válhatunk, összehúzódnak a világunk, a furcsa két-térben pedig egyszerre lehetünk szemlélők, résztvevők. Sőt, egy bátor ugrással a hintánkól akár a világűrbe repülhetünk. Gyakran változnak a távlatok, a látványok. Izgalmas térélményt ad az átmenetek nézőpontja, ami lehet egy vonatablakon innen és azon túli világ vagy a sínen robogó vonat feltűnése a vasúti átkelőben, miközben az autókban ülünk.

A versenykiírásban szerepel a környezetalakítás, és többeket éppen ez a lehetőség inspirál. Egy iskolai öltöző, az osztályterem, az udvar metamorfózisa igazi kihívásnak bizonyul. Van, akinek feltűnt az utcában sorakozó Kádár-kockák egyhangúsága, amit a házak amúgy unalmas falfelületére vetített izgalmas, színgazdag fényfestéstervvel tör meg. A tér illúzióját élhetjük meg az ötletekben bővelkedő térhatású feliratokban, szintúgy a Bazilika kupolájának makettjét szemlélve. Az alakunkat is átformálhatjuk egy-két jól megválasztott ruhadarabbal. És ha még mindig nem győztek meg az egyes tér-manipulációk minket, jöhetnek a térbeli társasjátékok. Hol egy hegyet kell majd megmászunk, hol csillagokra vadászunk, hol nem is tudjuk, mi vár ránk, ha éjfél utat az óra.

Boldizsárné Kovács Gizella

vizuális és környezetkultúra tanár, szerkesztő

KÖSZÖNTŐ

A kiállításon és a katalógusban azokból a művekből láthatunk válogatást, amelyek az 2022/2023. évi Vizuális kultúra Országos Középszintű Tanulmányi Versenyre készültek. A verseny kiírására 338 diákalkotás érkezett, köztük nagyon sok ötletes, jól kivitelezett munka. Azonban tudni kell, hogy nem csupán azok sikeresek, akik itt szerepelnek, hanem mindazok, akik indultak a versenyen, hiszen ezzel nemcsak „tér-élményhez”, hanem önmagukhoz, képességeik jobb megismeréséhez jutottak közelebb.

RÖVID KIÍRÁS

Összefoglaló téma: „TÉRHATÁS”

Háromdimenziós térben élünk, mozgunk, tevékenykedünk. Ez életünk színtere éppúgy, mint a végtelenség. A térhatást átéljük, elképzeljük, létrehozuk, rajzzal, építéssel és fantáziával. Ismerjük és használjuk a különböző térábrázolásokat, de képzeletünk kiléphet a megszokott térdimenziókból. Ez évi témánk lehetőséget ad, hogy a versenyzők a térrel kapcsolatos egyéni érzéseikről, véleményükről, tudásukról adjanak számot a képző- és alkalmazott művészet műfajaiban.

1. Képzőművészeti alkotás (választható)

- a) Készítsen olyan **alkotást**, amelyben művészi formában ábrázol, kifejez valamilyen valóságos vagy elképzelt teret, tereket. Az alkotások megidézhetik téri környezetének múltját, kifejezhetik jelenét, elképzelhetik jövőjét.
- b) „Környezetalkotás” Tervezze meg üres, unalmas, vagy érdektelen falak (tűzfalak) térhatású kifestését.

2. Kommunikatív tervezés (választható)

- a) Készítsen térhatású vagy térbeli (3 dimenziós) **logót**, azaz **logotypiát** az OKTV számára a következő szöveggel: TÉRHATÁS.
- b) Tervezzen olyan **játékot** vagy **társasjátékot**, melynek meghatározó eleme a térrel való játék, vagy a tér valamilyen sajátsága, megjelenése, ábrázolása. A beküldött munka lehet valamilyen régi játék jelentősen átdolgozott, újszerű változata (ebben az esetben kérjük megadni az eredeti játékot), de kialakíthat teljesen új, eredeti játékot is.

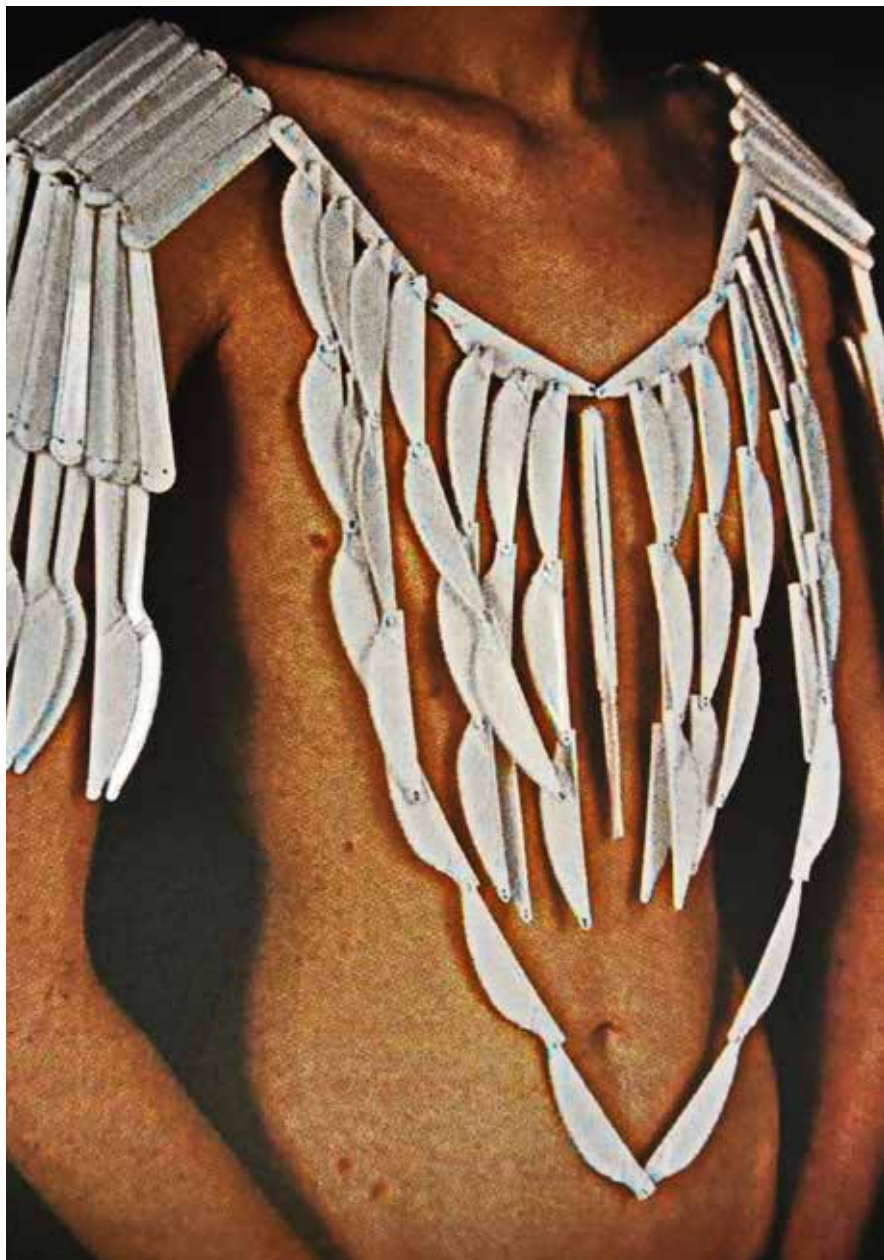
3. Iparművészet, téralakítás (választható)

- a) Tervezzen olyan **ruhadarabot, ruhát**, amely formájával, mintázatával, színével korigálja egy testalak előnytelen sajátságát.
- b) Tervezze meg egy iskola **tan-, osztály-, rajz-, ill. klubterme** közül valamelyiket, olyan teret, amely jól alkalmas tanulásra, munkára, alkotásra, közösségi programra. A terv kiindulópontja lehet egy jelenlegi terem, de lehet egy elképzelt tér is. Előbbi esetben kérjük, mellékelje az eredeti terem fotóját!

Köszönet mindazoknak, akik hozzájárultak, hogy megvalósuljon a verseny és létrejöjjön a kiállítás! Elsősorban meghirdetőjének, a Belügyminisztériumnak, szervezőjének az Oktatási Hivatalnak; a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének, a Budai Rajziskolának, a Deák17 Gyermekek és Ifjúsági Művészeti Galériának, továbbá a verseny lebonyolítóinak, a zsűritagoknak, a kiállítás rendezőinek, a támogatóknak, és főként a résztvevő diákoknak, felkészítő tanáraiknak, mestereiknek, szüleiknek, barátainak.

Zombori Béla

ügyvezető elnök, Vizuális kultúra OKTV, Kaptár Archívum

Bakó Zsófia: PIKKELYPÁNCÉL
Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium, Budapest

Caballero-Sélei Kevin: ÁTKEL(Ő)
Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium, Budapest

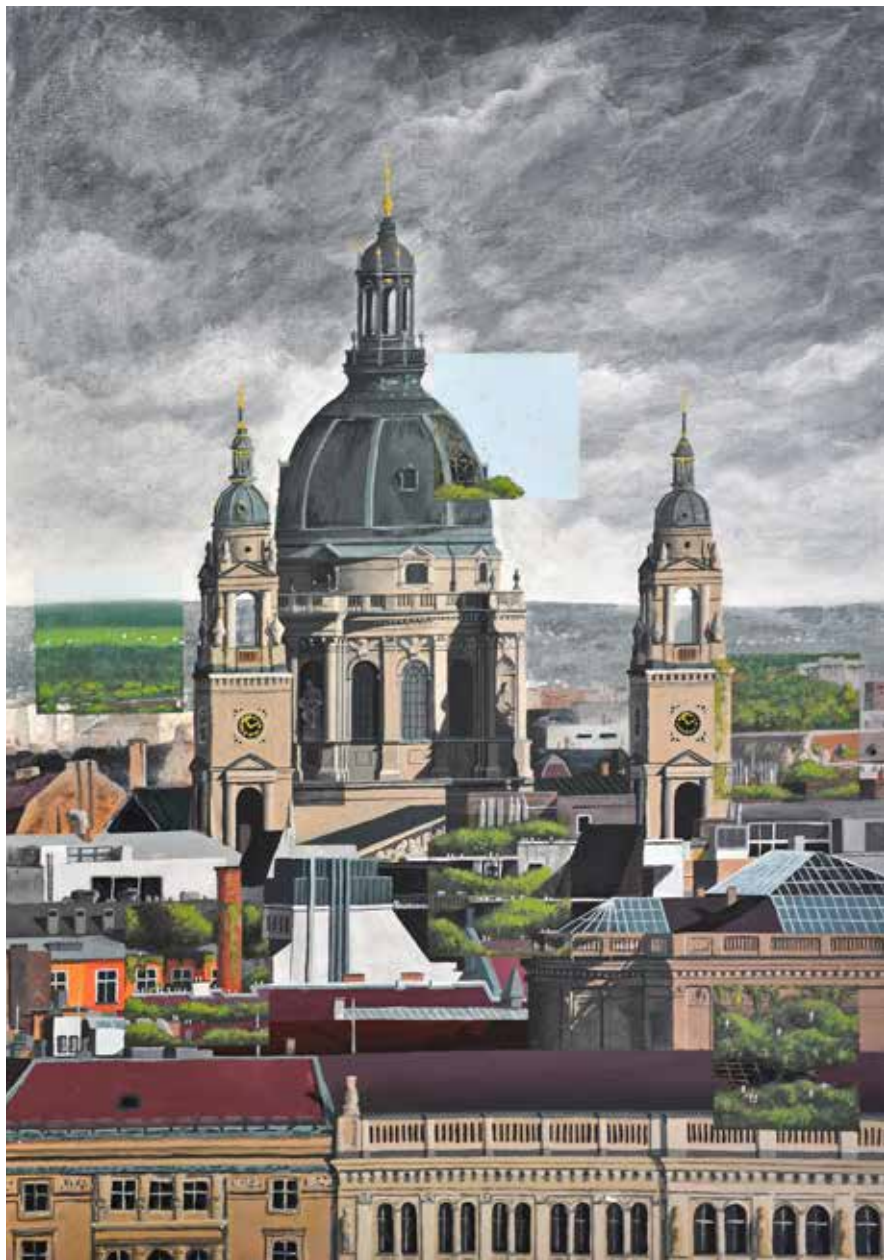
Csepi Dóra: SZIKLAKERT
Tóparti Művészeti Gimnázium, Székesfehérvár

Csonka Tünde Mária: ÉJFÉLT ÜTÖTT (társasjáték)
Pécsi Művészeti Gimnázium, Pécs

Demeter Vivien: PÁROS
Pápai Református Művészeti Gimnázium, Pápa

Détári György: KONTRASZT
Szent József Római Katolikus Gimnázium, Budapest

Erdős Bence: SZÜRKE PIRAMIS
Dobó István Gimnázium, Eger

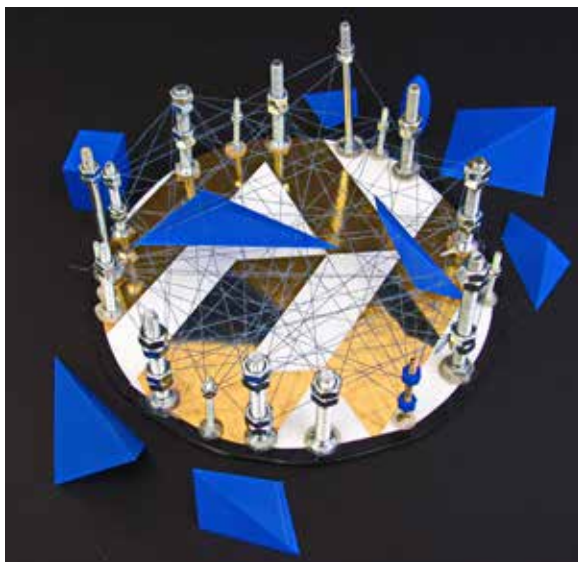
Fanta Júlia: ÉLMÉNYTÉR
Medgyessy Ferenc Művészeti Gimnázium, Debrecen

Fehér Bíbor Magdolna: BETŰÉPÍTŐ
Pécsi Művészeti Gimnázium, Pécs

Fernandez-Kiss Anna: ÉRTELMETLEN TÉR
Szent László Gimnázium, Budapest

Fey Dávid: HÁLÓZAT (társasjáték)
Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium, Budapest

Forrai Boglárka: SPEKTRUM
Szent László Gimnázium, Budapest

TEÁHATÁH

Frics Kamilla: HAJTOGATOTT (logó)
Pécsi Művészeti Gimnázium, Pécs

Füzék Zsóka: VARIÁCIÓK

Tóparti Művészeti Gimnázium, Székesfehérvár

Gaál Vivien Noémi: VANITAS

Széchenyi István Művészeti Gimnázium, Szolnok

Garaczi Kristóf: SZÍNES FEKVŐ (logó)

Katedra Informatikai és Művészeti Gimnázium, Kecskemét

Gyöngy Mira: KOCKÁS (logó)

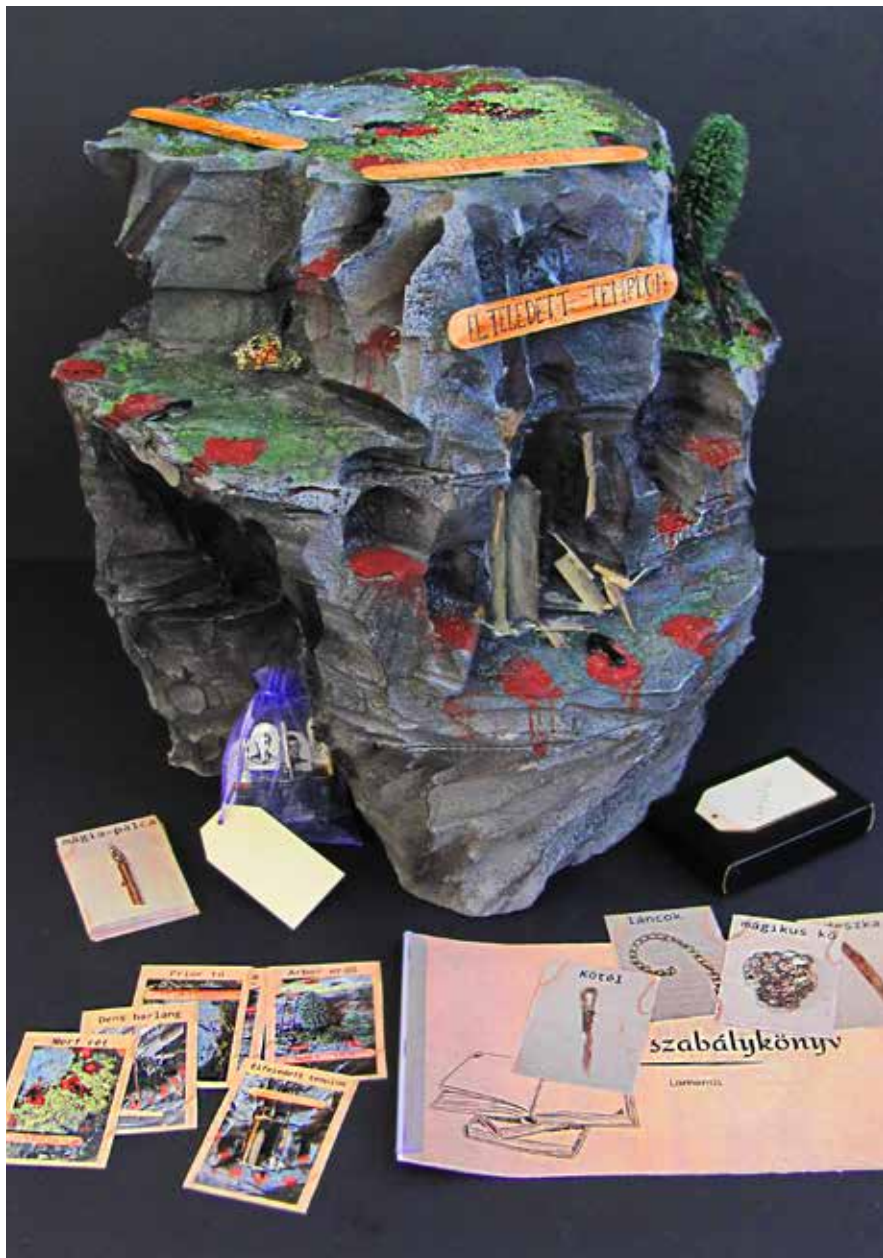
Pécsi Művészeti Gimnázium, Pécs

Hemm Lilianna: CSILLAGVADÁSZ (társasjáték)
Pécsi Művészeti Gimnázium, Pécs

Herbély Brigitta: NYOMASZTÓ TÉR I-III.
Batthyány Kázmér Gimnázium, Szigetszentmiklós

Horváth Borka: A HEGY (társasjáték)
Piarista Gimnázium, Mosonmagyaróvár

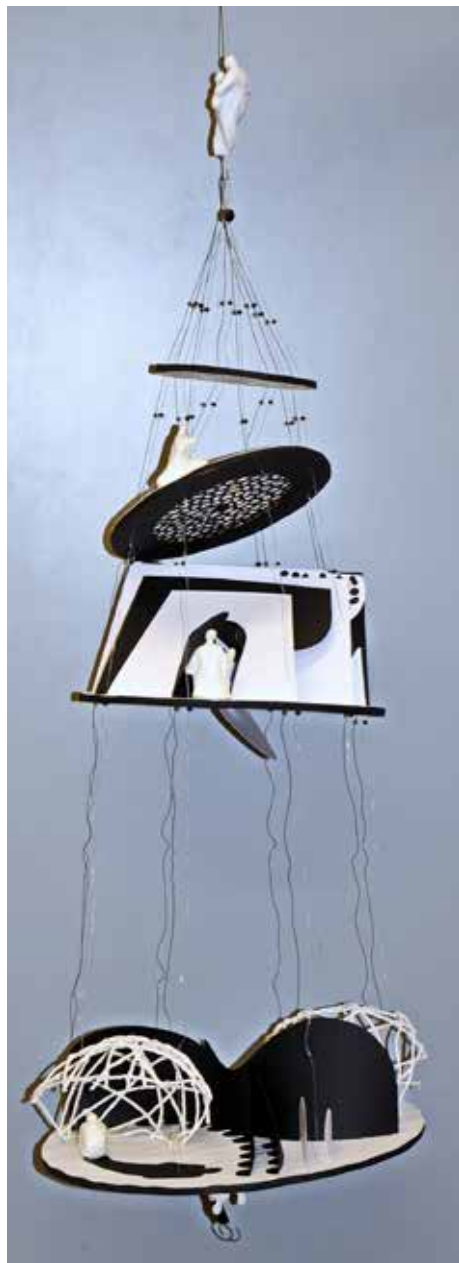
Iván Rebeka Anna: SZIÁMI KÁMZSA
Herman Ottó Gimnázium, Miskolc

Izsa Bernadett Margit: BAZILIKA
Árpád Gimnázium, Budapest

Kardos-Erdődi Zselyke: MAGÁNY (képregény)
Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium, Budapest

Kelemen Kinga: ÚTON

Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium, Budapest

Király Katalin Réka: BUNKI
 Baár-Madas Református Gimnázium, Budapest

Köhlmann Virág: NEM IGAZ!
 Boronkay György Gimnázium, Vác

Koller Helén: KÖNYVTÉR

Ady Endre Gimnázium és AMI, Zalaegerszeg

Koszorus Kristóf: MENTÁLIS TÉR
Pápai Református Művészeti Gimnázium, Pápa

Kovács Hanna: FOLYÉKONY (logó)
Pécsi Művészeti Gimnázium, Pécs

Kovács Kíra: ÖSSZETOLVA
Pécsi Művészeti Gimnázium, Pécs

Kovács Renáta: KÁDÁR-KOCKÁK

Katedra Informatikai és Művészeti Gimnázium, Kecskemét

Kozma Zsombor: LÁTVÁNY

Zrínyi Ilona Gimnázium, Miskolc

Kunkli Orsolya: „TÉRÉLMÉNY“

Medgyessy Ferenc Művészeti Gimnázium, Debrecen

Laky-Molnár Bori: FUTURISTA TÉR I-III.

Dobó István Gimnázium, Eger

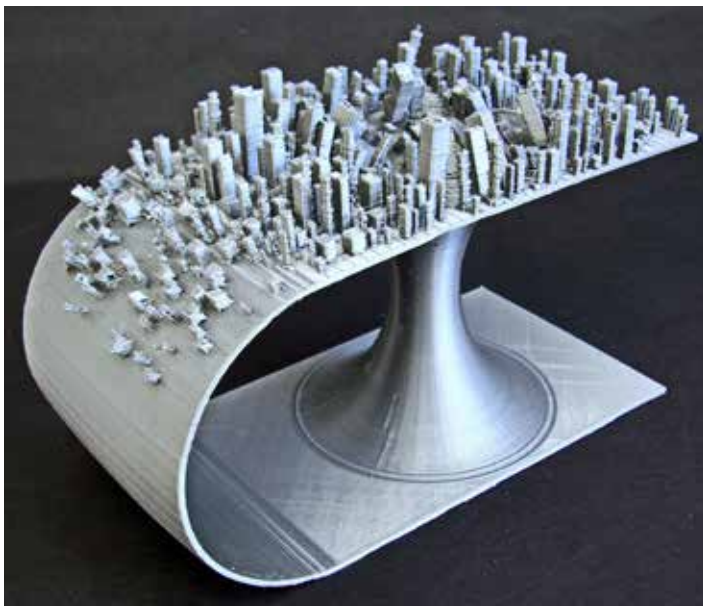

Liebhauser Emma Zoé: NÉZŐPONTOK
Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Bonyhád

Medve Alexandra: EGYENESEN
Zrínyi Ilona Gimnázium, Miskolc

Mező Panna: ERŐHATÁS

Batthyány Kázmér Gimnázium, Szigetszentmiklós

Molnár Anna: KOCKA

Apor Vilmos Római Katolikus Gimnázium, Győr

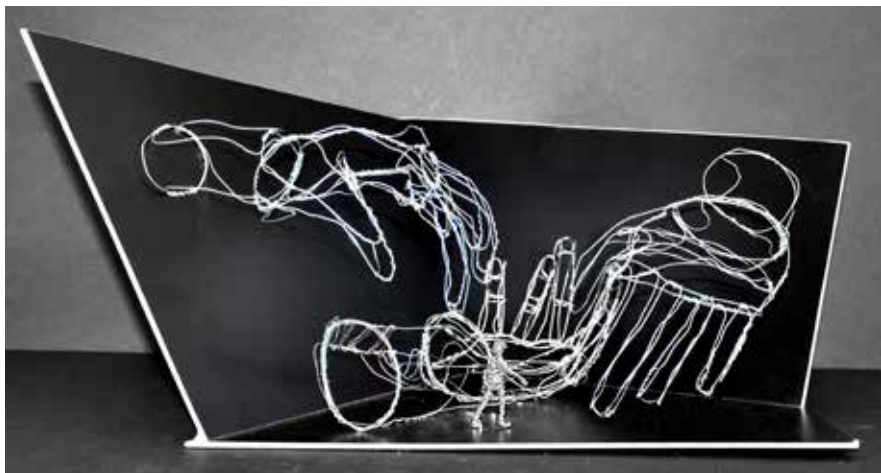
Murányi Réka: HAZAFELÉ I-III.
Dobó István Gimnázium, Eger

Nagy Zsolt: EMLÉKTÉR
Győri Tánc- és Képzőművészeti Gimnázium, Győr

Orosz Sándor: ISKOLAUDVAR
Bányai Júlia Gimnázium, Kecskemét

Pancza Zsófia: KÖRBEZÁRVA
Katona József Gimnázium, Kecskemét

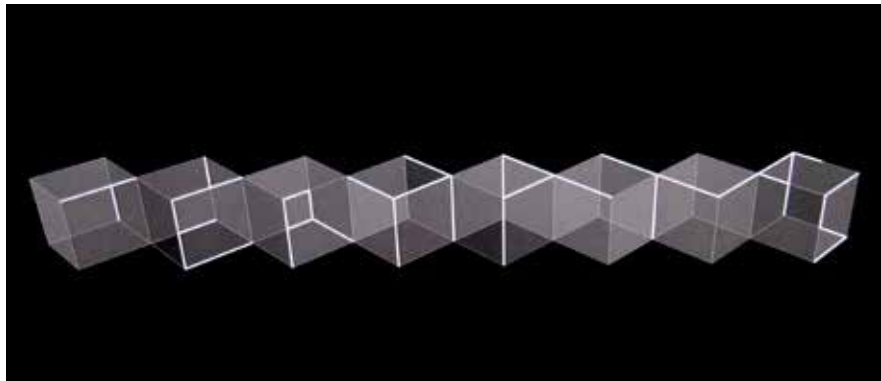

Perlaki Gergő: TÉRGÖMB
Széchenyi István Művészeti Gimnázium, Szolnok

Pető Boglárka: UGRÁS

Medgyessy Ferenc Művészeti Gimnázium, Debrecen

Pintér Anna: SORBAN (logó)
Pécsi Művészeti Gimnázium, Pécs

Pribék Emma: TÉR-IDŐ
Széchenyi István Gimnázium, Budapest

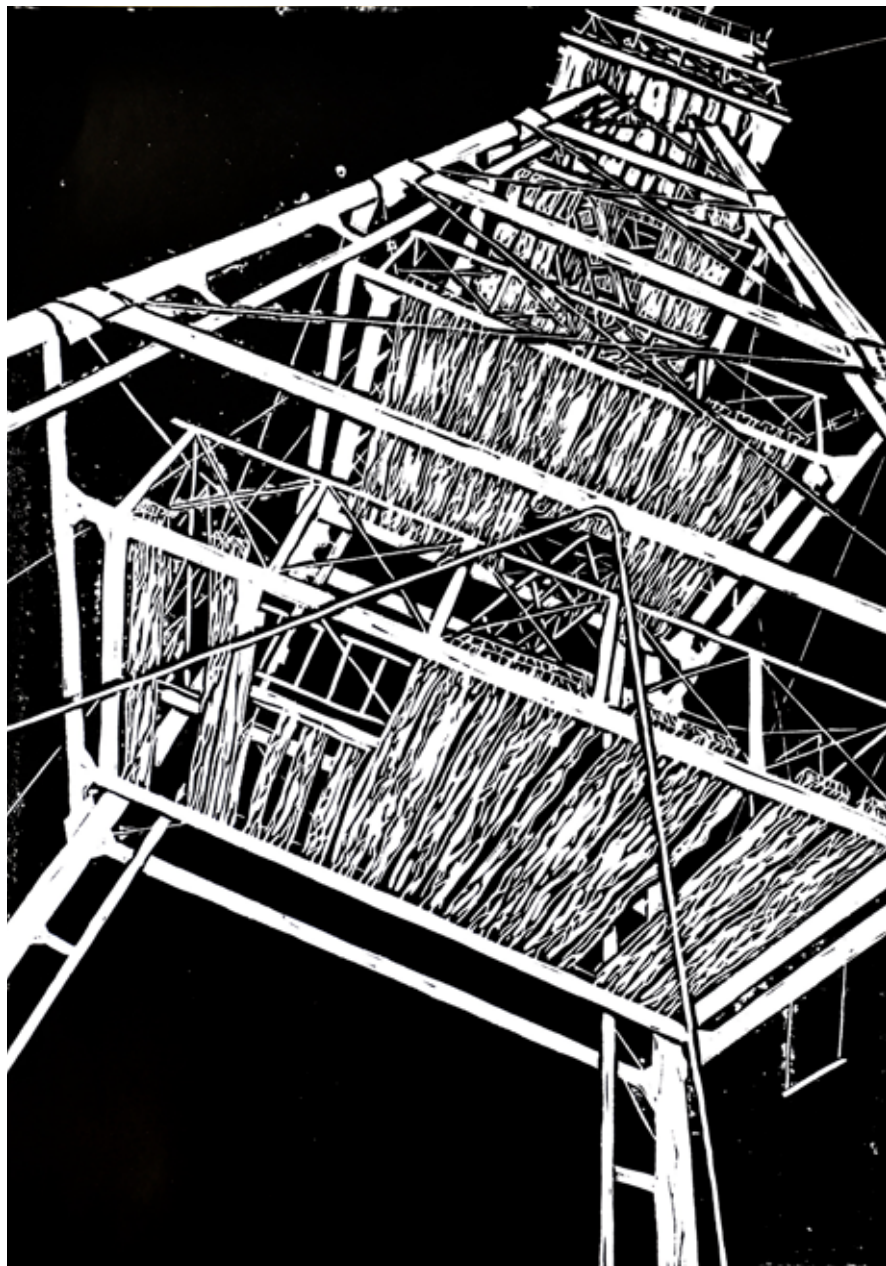

Sárkány Eszter: FEHÉR PERFORMANSZ I-V.
Pécsi Művészeti Gimnázium, Pécs

Soláry Henriett: ÁTMENETEK
Pécsi Művészeti Gimnázium, Pécs

Stefán Laura Nikolett: KILÁTÓ
Dobó István Gimnázium, Eger

Sugár Nadin Noa: MINTA

Alternatív Közgazdasági Gimnázium, Budapest

Szalai Panni: TÉRBŐL KAPOTT (társasjáték)
ELTE Bolyai János Gyakorló Gimnázium, Szombathely

Szalai Zsófia: BOLYONGÓ (társasjáték)
ELTE Bolyai János Gyakorló Gimnázium, Szombathely

Szalay Réka: (H)ARC

Apor Vilmos Római Katolikus Gimnázium, Győr

Szalontai Júlia Csepke: OSZTÁLYTEREM

Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium, Budapest

Tóth Boglárka: HASADÁS

Kandó Kálmán Gimnázium, Kecskemét

Varga Bianka: KÉTTÉR

Eszterházy Károly Római Katolikus Gyakorló Gimnázium, Eger

Vas Nikolett: ELVESZVE A TÉRBEN
Kölcsey Ferenc Gimnázium, Zalaegerszeg

Wiesner Nikolett: KOLLÁZS
Pécsi Művészeti Gimnázium , Pécs

TÉRHATÁS

A 2023-AS VIZUÁLIS KULTÚRA OKTV LEGJOBBJAINAK KIÁLLÍTÁSA

A kiállítást rendezte: Énekes János, Zombori Béla

Támogatók: Budapest Főváros Önkormányzata, Belügyminisztérium, Oktatási Hivatal,
Magyar Rajztanárok Országos Egyesülete, Kaptár Archívum, Budai Rajziskola

Deák17 Gyermek és Ifjúsági Művészeti Galéria

Budapest, 2023

ISBN 978-615-6116-15-4

A katalógust szerkesztette: Zombori Béla

Kiadványterv és nyomdai előkészítés: Zombori András

A fotókat a Kaptár Archívum készítette.

A borító Mező Panna alkotása alapján készült.

Felelős kiadó: Deák17 Gyermek és Ifjúsági Művészeti Galéria, Kaposi Dorka

H-1052, Budapest Deák Ferenc utca 17. I. emelet

+36 20 328 6399

info@deak17galeria.hu

facebook.com/deak17galeria

<https://www.instagram.com/deak17galeria/>

<https://www.tiktok.com/@deak17galeria>

www.deak17galeria.hu

A 2022/2023. évi Vizuális kultúra Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny legjobb alkotásait beküldő diákok felkészítő tanárai:

Babos-Zemplenszky Nóra, Bakos Júlia Márta, Balanyi Rita, Benkő Csilla Judit, Bognár Petra, Boros Zita Ilona, Böhm Gergely, Börcsök Attila, Bükösi Gábor, Dékányné Varga Krisztina, Dezső Ilona, Dr. Ernszt András, F. Pollner Erika, Ferenc Tamás, Garamvölgyi Béla, Kiltau Kinga, Király-Horváth Hajnalka, Körös Sára, Kurucz Petra, Major Judit, Márton Ágnes Aliz, Mészáros Marianna, Mészáros Zsuzsanna, Mojzes Zsófia, Molnár Tamás, Nagyné Csehi Edit Eszter, Németh Alexandra Georgina, Németh József, Pintéerné Gergics Ágnes, Póczos Valéria, Pók Tímea, Prell Norbert, Sántáné Beke Anikó, Sinka Péter, Svarczné Micheller Erzsébet, Szabó Nóra, Szentgróti Dávid, Szikora Imre, Szőke Anita, Tanczos György, Tóthné Páncsics Edina, Tremmelné Hudik Katalin, Válóci-Major Katalin, Vata Enikő, Zsolczai Balázs

DEAK 17
YOUTH ART GALLERY | GYERMEK ÉS IFJÚSÁGI
MŰVÉSZETI GALÉRIA

BUDAPEST
A VÁROS, AMELY EGYESÍT

